

פתח דבר¹

ראשיתו של ספר זה בארון הבגדים של סבתא טראודל.

רבים הילדים שמגלים סקרנות לִסְפּוֹן במגירות עמוקות בחדרי המבוגרים, ביניהם גם הנכד יואב שהיה אז כבן 9, ואולי כבר אז החלו לנבוט בו ניצני תכונות החוקר־המדען.

ארון העץ הצבוע לבן שניצב בחדר השינה הישן של סבא יוסף וסבתא טראודל, משך מאוד את נפשו החוקרת של יואב. באחר צהריים סגרירי אחד הוא החל לנבור במגירות הארון בין ממחטותיה המבושמות של סבתא, בין החגורות הצבעוניות שהיו מגולגלות זו בתוך זו כשבולל ענק, ובין גרבי הניילון שלה. והנה, בעומק מגירת הנעליים נתקלו ידיו בכמה חבילות מכתבים שהיו עטופות ניילון וכרוכות כל אחת בשתי גומיות רחבות. המעטפות נשאו חותמות צבעוניות ובולים מרתקים, והמען שעליהן נכתב בשפה זרה.

כששאל יואב את סבתא לִפְשֵׁר הַדְּבַר, היא ניסתה לפטור אותו בלא כלום. "זה לא מעניין", פסקה. וכשלחץ מעט, היא הוסיפה: "אלו רק מכתבים בגרמנית שהוריי ואחותי שלחו לי בזמן המלחמה". סבתא טראודל ניסתה אומנם להמעיט מחשיבות המכתבים, אך יואב שכבר הבין כי טמון כאן דבר־מה בעל ערך, סיפר על כך לאמו אילנה, ומכאן הכול התחיל להתגלגל.

אילנה דיברה על לבה של אמה שכדאי לתרגם את המכתבים, כי הם בעלי ערך רגשי, משפחתי, חינוכי והיסטורי. סבתא השתכנעה לבסוף, וכ־40 מהם תורגמו לאנגלית בידי ריטה פרבר, בת דודתנו שהייתה אז עולה חדשה, וכיום חיה בניו יורק. לאחר מכן תורגמו מאנגלית לעברית, והם הגורם העיקרי שעורר לכתיבת הספר.

---

1 הערות השוליים בספר זה מטרתן להרחיב או לרענן את הידע הכללי. כמו כן מומלץ לקוראים להתקין במכשירי הטלפון הסלולריים אפליקציה לקריאת קוֹד־אֶרְקוֹד (QR CODE) המוסיף עוד נופך לכתוב.

גגולל להלן את סיפור חייהם של סבתא טראודל וסבא יוסף ובני משפחותיהם בניכר ובארץ, ונביא מזיכרונות בני המשפחה על אודותם. אילן היוחסין שצירפנו יסייע להבין את הקשרים המשפחתיים.

נציין כי בתיאור תולדותיהם נכנה את הורינו בתואר סבא וסבתא, וכך נכנה בדרך כלל גם את הוריהם – סבא ישעיהו וסבתא ינטע; סבא היינריך וסבתא אָני.

בהיותם עלם ועלמה צעירים, חוו סבא יוסף וסבתא טראודל את תקופת השואה בתחושות מייסרות של ניתוק מהוריהם ומבני משפחותיהם. שנים של געגועים, של חרדה לגורלם וכאב רב. לאחר המלחמה ב־1947 סבא וסבתא, שכבר היו נשואים כ־5 שנים, עלו לארץ עם בנם הבכור ידידיה שנולד להם באנגליה. כשהגיעו לנמל חיפה אמר סבא לסבתא שהנה הוא מעניק לה את מתנת יום הנישואין החמישי שלהם – את ארץ ישראל!

הם זכו לעסוק ביישוב הארץ, תרמו מכוחם וממרצם לעם ישראל, ובעיקר – הקימו משפחה לתפארת!

אנו צאצאיהם רואים את עצמנו בני מזל שנולדנו לאנשים בעלי שיעור קומה ששימשו לנו סמל ומופת, חינכו אותנו לחיים של תורה ומצוות, לרכישת השכלה רחבה, חשפו אותנו לתרבות מגוונת, ובעיקר הדגישו את ערך המשפחה שהיה עבורם ערך עליון.

אנו גאים בהם ומודים להם!
ידידיה, יהודית ואילנה

